

MHMPXPIX5DML

Informace

TISK:R-51485

Informace k expertnímu stanovisku k otázkám platného českého práva reagující na zadání Hlavního města Prahy na základě smlouvy č. OBJ/PRP/17/01/00001/2024 a č. OBJ/PRP/17/01/00002/2024.

Obsah materiálu:

1. Informace do Rady HMP

Předklad na základě:

žádosti Dopravního podniku hl. m. Prahy, a.s. o uzavření smlouvy o smlouvě budoucí a prodeji a koupi nemovitých věcí a následně smlouvy o prodeji a koupi pozemku parc. č. 133/1, parc. č. 133/20, parc. č. 160/2 k. ú. Holešovice, obec Praha mezi Dopravním podnikem hl. m. Prahy, a.s. a společností Nové Holešovice a současně žádosti o udělení souhlasu s převodem podílu Dopravního podniku hl. m. Prahy, a.s. ve Společném podniku společnosti NHD za podmínek sjednaných v Akcionářské smlouvě

Za věcnou a právní správnost:

I. náměstek primátora MUDr. Zdeněk Hřib

Podpis:

24.04.2024 1:1
MUDr. Zdeněk Hřib

Zpracoval:

Mgr. Marek Šafra, vedoucí sekretariátu náměstka primátora hl. m. Prahy MUDr. Zdeňka Hřiba pro oblast dopravy (SE1)

Podpis:

24.4.2024 08:23 MUDr. Zdeněk Hřib

Předkládá:

I. náměstek primátora MUDr. Zdeněk Hřib

Zpracováno dne:

24.4.2024

EXPERTNÍ STANOVISKO

Níže předkládáme expertní stanovisko k otázkám platného českého práva reagující na zadání Hlavního města Prahy na základě smlouvy č. OBJ/PRP/17/01/00001/2024 a č. OBJ/PRP/17/01/00002/2024.

Prohlašujeme, že jsme neměli a nemáme k zadavateli žádný vztah, který by měl nebo mohl ovlivnit naši nestrannost.

Cílem tohoto expertního stanoviska je posouzení předložených otázek podle českého práva, nikoliv posuzování skutkových okolností případu, nebo daňových konsekvencí.

Naším mateřským jazykem je čeština a toto expertní stanovisko bylo podáno v češtině.

Naše odborné zázemí vyvěrá nejen z aktivit v oblasti občanského a obchodního práva, kde Filip Melzer byl členem Rekodifikační komise pro nový občanský zákoník, je členem Katedry soukromého práva civilního procesu PF UPOL a Katedry občanského práva PF MUNI a pracovní skupiny pro soukromé práva Legislativní rady vlády a Bohumil Havel byl hlavní zpracovatel nového zákona o obchodních korporacích, zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, spoluautor insolvenčního zákona a členem Rekodifikační komise pro nový občanský zákoník, je rovněž vědeckým pracovníkem Ústavu státu a práva AV ČR a členem Legislativní rady vlády.

Prohlašujeme, že jsme toto expertní stanovisko vypracovali nestranně a v nejlepším vědomí a svědomí způsobem pro vědeckou práci obvyklým. Současně prohlašujeme, že se jedná o náš odborný právní názor, který nelze připisovat žádné z osob a institucí, u kterých jsme zaměstnáni nebo ve kterých působíme. Stanovisko je výsledkem našich úvah a našeho právního posouzení a nelze předvídat, jakým způsobem řešený problém interpretují a rozhodnou soudy.

V Praze dne 21. 4. 2024

Doc. JUDr. Filip Melzer PhD.

Doc. JUDr. Bohumil Havel PhD.

Zadání:

Na Filipa Melzera:

1. Bude DPP odpovědný za škodu způsobenou Společnému podniku Nové Holešovice, ve kterém má podíl 25%, tím že neuzavře Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem, protože nedostane předchozí souhlas od svého jediného akcionáře v působnosti valné hromady DPP?
2. Odpovídal by HMP nebo členové Rady HMP své 100% vlastněné společnosti DPP škodu, kterou by způsobil, tím že HMP NEVYDÁ předchozí souhlas jediného akcionáře v působnosti valné hromady dle stanov s uzavřením Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem se Společným podnikem, když o něj DPP žádá?
3. Odpovídal by HMP nebo členové Rady HMP své 100% vlastněné společnosti DPP škodu, kterou by způsobil, tím že HMP VYDÁ předchozí souhlas dle stanov s prodejem podílu ve Společném podniku v rámci Exitu v přípravné fázi (probíhajícího postupem dle Akcionářské smlouvy), když o něj DPP žádá?
4. Odpovídal by HMP nebo členové Rady HMP své 100% vlastněné společnosti DPP za škodu, kterou by způsobil, tím že HMP neudělí souhlas ani s uzavřením Transakčních dokumentů ani s převodem podílu ve Společném podniku v rámci Exitu v přípravné fázi (probíhajícího postupem dle Akcionářské smlouvy), když o něj DPP žádá?

Na Bohumila Havla: (+ korporální aspekty otázek č. 2. až 4.)

5. Může HMP při vydávání souhlasu či nesouhlasu v působnosti valné hromady zohlednit i jiné zájmy než pouze ekonomický zájem své 100% vlastněné společnosti? A pokud může a učiní tak řádně, tak zdali to vylučuje odpovědnost za škodu vůči společnosti 100% vlastněné HMP?
6. Jsou práva a povinnosti převzatá Akcionářskou smlouvou převážně v zájmu jejich smluvních stran nebo spíše v zájmu zakládané společnosti s tím, že zakládaná společnost je de-facto nástrojem provedení těchto zájmů?

Posudek vychází z následujících dokumentů předaných zadavatelem:

1. Akcionářská smlouva uzavřená dne 7. 9. 2021 mezi společností Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost, a společností Nové Holešovice Development a. s.
2. Dodatek č. 1 k akcionářské smlouvě datovaný 26. 4. 2023
3. Dodatek č. 2 k akcionářské smlouvě ze dne 24. 10. 2023
4. Příloha akcionářské smlouvy č. 1: Stanovy akciové společnosti Nové Holešovice, a.s.
5. Příloha akcionářské smlouvy č. 3: Vzor smlouvy o převodu podílu

Použité předpisy:

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „ObčZ“)
Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“)
Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praha

Použité zkratky.

Akcionářská smlouva: akcionářská smlouva uzavřená dne 7. 9. 2021 mezi společností Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost (DPP) a společností Nové Holešovice Development a. s. (NHD), ve znění dodatků č. 1 a 2.

DPP – Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost

Exit v přípravné fázi: Exit v Přípravné fázi vymezený v čl. 1.1 Akcionářské smlouvy (s. 3)

HMP: Hlavní město Praha

Nemovitosti: Nemovitosti vymezené v čl. 1.1 Akcionářské smlouvy (s. 7)

NHD: společnost Nové Holešovice Development a. s., IČ: 072 01 214

OZ: Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

NS: Nejvyšší soud

Společný podnik: společnost Nové Holešovice, a.s., jejímiž akcionáři jsou strany Akcionářské smlouvy

Smlouva o spolupráci: Smlouva o spolupráci vymezená v čl. 1.1 Akcionářské smlouvy (s. 12)

Smlouva o smlouvě budoucí k nemovitostem: Smlouva o smlouvě budoucí k Nemovitostem vymezená v čl. 1.1 Akcionářské smlouvy (s. 11)

Smlouva o smlouvě budoucí o zřízení Služebností: Smlouva o smlouvě budoucí o zřízení Služebností vymezená v čl. 1.1 Akcionářské smlouvy (s. 12)

Transakční dokumenty: Smlouva o spolupráci, Smlouva o smlouvě budoucí k Nemovitostem a Smlouva o smlouvě budoucí o zřízení Služebností

ÚS: Ústavní soud

Stanovisko:

Skutkový stav:

Toto stanovisko vychází z následujícího skutkového stavu, podaného zadavatelem posudku.

Dne 7. 9. 2021 byla uzavřena mezi společností Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost (DPP) a společností Nové Holešovice Development a. s. (NHD), akcionářská smlouva (**Akcionářská smlouva**), která byla následně modifikována dvěma dodatky.

Podle této Akcionářské smlouvy měly být kromě jiného ve lhůtě do 29. 2. 2024 uzavřeny níže uvedené smlouvy mezi DPP a společností Nové Holešovice, a.s. (Společný podnik), jejímiž akcionáři jsou strany Akcionářské smlouvy. Smlouvy, které měly být uzavřeny, jsou konkrétně vymezeny v čl. 2.7 Akcionářské smlouvy; jedná se o Smlouvu o spolupráci, Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem a Smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení Služebností (**Transakční dokumenty**), jejichž některé obsahové náležitosti, jako je například cena prodeje Nemovitostí, resp. způsob jejího budoucího určení, byly sjednány přímo v Akcionářské smlouvě.

Podle aktuálního znění stanov DPP je k uzavření Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem **zapotřebí souhlasu valné hromady**. Vzhledem k tomu, že jediným akcionářem DPP je HMP, je zapotřebí souhlasu Rady hlavního města Prahy. Tato potřeba souhlasu byla doplněna do stanov DPP teprve po uzavření Akcionářské smlouvy. Návrh na uzavření Transakčních dokumentů byl DPP doručen. Jelikož však nebyl dán souhlas HMP, k uzavření těchto smluv dosud nedošlo.

DPP uplatnil své právo využít tzv. Exit v přípravné fázi podle čl. 10.1 Akcionářské dohody oznámením o Exitu v přípravné fázi projektu dne 11. 3. 2024 vůči NHD.

Vlastní stanovisko

Obsah:

- I. Otázka č. 1
 1. Odpovědnost za porušení smluvní povinnosti
 - A. Předpoklady odpovědnosti
 - B. Povinnost uzavřít smlouvy zahrnuté do Transakčních dokumentů ve smyslu čl. 2.7 Akcionářské smlouvy
 - a. Ujednání v Akcionářské smlouvě
 - b. Povaha ujednání
 - c. Smlouva o smlouvě budoucí jako smlouva ve prospěch třetího
 - aa. K přípustnosti takového ujednání obecně
 - bb. Povaha smlouvy ve prospěch třetího
 - C. Význam ujednání o tzv. Exitu ze Společného podniku před ukončením přípravné fáze projektu
 - a. Úvod
 - b. Ujednání Akcionářské smlouvy
 - c. Suspendování povinnosti DPP uzavřít Transakční dokumenty
 - aa. Věcné účinky suspendování povinnosti
 - bb. Osobní účinky suspendování povinnosti
 - d. Oznámení o Exitu v přípravné fázi
 - e. Důvodnost využití Exitu v přípravné fázi
 - aa. Neuzavření Transakčních dokumentů jako podmínka práva využít Exitu v přípravné fázi
 - bb. Výklad čl. 10.1 Akcionářské smlouvy
 - cc. Dílčí závěr
 - D. Význam čl. 18.2
 - a. Úvod
 - b. Význam ujednání o vzdání se práva na náhradu škody
 - c. Systematické zařazení
 - aa. Obecně
 - bb. Výslovné řešení významu nadpisů v Akcionářské smlouvě
 - cc. Normativní výklad poslední věty čl. 18.2
 - dd. Dílčí závěr
 - d. Aplikace § 2898 na smluvní povinnosti
 - e. Účinky vůči třetím osobám
 - aa. Účinky vůči třetí osobě v případě smlouvy ve prospěch třetího
 - bb. Smlouva s ochranným účinkem vůči třetím osobám
 2. Předšmluvní odpovědnost
 - A. Nepoctivé zklamání očekávání uzavření smlouvy ve smyslu § 1729
 - B. Jednání bez úmyslu uzavřít smlouvu ve smyslu § 1728
- II. Otázka č. 2
- III. Otázka č. 3
- IV. Otázka č. 4
- V. Otázka č. 5
- VI. Otázka č. 6
- VII. Závěrečné shrnutí odpovědí na posudkové otázky

Otázka č. 1

Bude DPP odpovědný za škodu způsobenou Společnému podniku Nové Holešovice, ve kterém má podíl 25%, tím že neuzavře Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem, protože nedostane předchozí souhlas od svého jediného akcionáře v působnosti valné hromady DPP?

1. Odpovědnost za porušení smluvní povinnosti

A. Předpoklady odpovědnosti

Předpoklady odpovědnosti za porušení smluvní povinnosti vymezuje OZ v § 2913¹.

Základními předpoklady smluvní odpovědnosti podle komentovaného ustanovení jsou:²

1. Existence smluvní, případně kvazismluvní povinnosti
2. Jednání (konání nebo opomenutí) přiřitatelné dlužníkovi porušující tuto povinnost
3. Aktivní legitimace (§ 2913 věta první)
4. Neexistence liberačního důvodu dle § 2913 odst. 2.
5. Škoda
6. Kausalita mezi jednáním a vzniklou škodou
7. Objektivní přiřitatelnost následku (zejména kritérium ochranného účelu normy a předvídatelnosti)³

B. Povinnost uzavřít smlouvy zahrnuté do Transakčních dokumentů ve smyslu čl. 2.7 Akcionářské smlouvy

a. Ujednání v Akcionářské smlouvě

Strany Akcionářské smlouvy si v čl. 2.7 této smlouvy, který má nadpis „Uzavření dalších smluv“, ujednaly: „*Nejpozději do 29. 02. 2024 jsou Strany povinny uskutečnit a zajistit, že další příslušné osoby uskuteční následující úkony, v následujícím pořadí: (...)*

2.7.2 Dopravní podnik a Společnost uzavřou Smlouvu o spolupráci;

(...)

2.7.5 Dopravní podnik uzavře se Společností Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem společně se Smlouvou budoucí o zřízení služebnosti ve prospěch Dopravního podniku.

Strany jsou povinny po uzavření této Smlouvy jednat a postupovat bez zbytečného prodlení, v dobré víře tak, aby byly Transakční dokumenty uzavřeny, resp. aby byla učiněna předvídaná právní jednání, ve lhůtě v tomto odstavci stanovené. ...“

b. Povaha ujednání

¹ Paragrafy bez uvedení konkrétního zákona jsou ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

² Pro podrobnosti viz Melzer in Melzer, F., Tégel, P. Občanský zákoník. Velký komentář. Svazek IX. 1. vydání. Praha: Leges, 2018, komentář k § 2913, s. 316 an.

³ K tomuto poslednímu požadavku srov. např. nález ÚS ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05.

Toto ujednání má povahu **smlouvy o smlouvě budoucí**. Realizačními smlouvami jsou zde opět smlouvy o smlouvě budoucí, a to kromě jiného i Smlouva o smlouvě budoucí k Nemovitostem (čl. 2.7.5 Akcionářské smlouvy).

c. Smlouva o smlouvě budoucí jako smlouva ve prospěch třetího

aa. K přípustnosti takového ujednání obecně

Stranou budoucí smlouvy, tj. Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem, měl být na straně jedné DPP a Společný podnik na straně druhé. V této souvislosti je třeba upozornit na rozpornou judikaturu NS vztahující se k OZ 1964 ohledně toho, kdo může být stranou smlouvy o smlouvě budoucí. Podle jednoho směru mohou být stranami smlouvy o smlouvě budoucí pouze strany v budoucnu uzavřené realizační smlouvy.⁴ Podle druhého směru (zastávaného dokonce stejným senátem NS) je přípustná i smlouva o smlouvě budoucí ve prospěch třetího.⁵

Prvně uvedený názor NS byl nesprávný již za účinnosti OZ 1964, a tím méně může obstát za účinnosti OZ. Pokud § 1769 věta druhá připouští, že se lze zavázat za to, že třetí osoba splní dluh, pak tím spíše musí být přípustný závazek k vlastnímu jednání s obsahem, že sám zavazující splní třetí osobě nebo bude jednat s třetí osobou. V prvním případě (závazek splnit třetí osobě) by se jednalo o smlouvu ve prospěch třetího, která je obecným institutem, a proto dopadá i na smlouvu o smlouvě budoucí. Nelze dovodit žádné ustanovení právního řádu ani žádnou právní hodnotu, resp. princip, který toto řešení vylučoval. Touto smlouvou samozřejmě nelze zavázat subjekt, který není stranou smlouvy o smlouvě budoucí, avšak lze mu založit právo na uzavření smlouvy. S tímto závěrem je v souladu i pravidlo OZ, které připouští, aby povinnost uzavřít budoucí smlouvu vznikla jen jedné straně (srov. § 1785).

⁴ Např. rozsudek NS ze dne 31. 5. 2004, sp. zn. 33 Odo 330/ 2002: „Ustanovení § 50a ObčZ upravující smlouvu o smlouvě budoucí má povahu kogentní právní normy (tedy takové, od níž se účastníci nemohou dohodou odchýlit). Účastníky této smlouvy mohou být pouze účastníci budoucí realizační smlouvy. Jinak řečeno, zavázat se uzavřít budoucí smlouvu ve smyslu ustanovení § 50a ObčZ mohou pouze účastníci smlouvy, která má být jimi v budoucnu uzavřena; jiný subjekt se sám může zavázat, že do dohodnuté doby uzavře smlouvu, pouze je-li nepřímým zástupcem účastníka budoucí smlouvy (...) Pokud se totiž subjekt zaváže k uzavření smlouvy (jako dvoustranného právního úkonu), lze tuto jeho povinnost vymáhat pouze žalobou na nahrazení projevu vůle (§ 161 odst. 3 o. s. ř.); taková žaloba však logicky vzato nepřichází v úvahu tam, kde má budoucí smlouvu uzavřít osoba odlišná od účastníků smlouvy, již je sjednáváno uzavření budoucí smlouvy.“ Dále též např. rozsudky NS ze dne 21. 6. 2018, sp. zn. 33 Cdo 671/2017; a ze dne 15. 8. 2012, sp. zn. 33 Cdo 694/2011; dále usnesení NS ze dne 10. 6. 2015 sp. zn. 33 Cdo 5143/2014 (k tomuto usnesení srov. též usnesení ÚS ze dne 17. 2. 2016, sp. zn. II. ÚS 3261/15).

⁵ Rozsudek NS ze dne 30. 11. 2005, sp. zn. 33 Odo 824/2005: „Jestliže lze smlouvu o smlouvě budoucí uzavřít i ve prospěch třetího, může být následná smlouva uzavřena mezi dlužníkem (tj. tím, který vzal na sebe závazek uzavřít v určité době smlouvu, na jejíž podstatných náležitostech se dohodl s věřitelem) a třetím subjektem, tj. bez účasti věřitele (osoby, které dlužník přislíbil uzavření budoucí smlouvy ve prospěch třetího). Protože platná právní úprava nevylučuje, aby dlužník uzavřel smlouvu o smlouvě budoucí ve prospěch dosud neexistujícího subjektu, spočívá rozhodnutí odvolacího soudu na nesprávném právním posouzení věci (...).“

Možnost smlouvy o smlouvě budoucí v podobě smlouvy ve prospěch třetího připouští i komentářová literatura.⁶ Např. Hulmák uvádí, že povinnost uzavřít smlouvu lze převzít i ve smlouvě o smlouvě budoucí.⁷

Lze tedy učinit dílčí závěr, že v Akcionářské dohodě strany mohly převzít povinnost uzavřít smlouvu se třetí osobou. Nejsou zjevné žádné důvody neplatnosti tohoto smluvního ujednání.

bb. Povaha povinnosti uzavřít smlouvu se Společným podnikem jako smlouva ve prospěch třetího?

Povinnost uzavřít smlouvu se Společným podnikem by mohla mít povahu Smlouvy ve prospěch třetího. Zákon rozlišuje dva typy smlouvy ve prospěch třetího.⁸ První typ této smlouvy se označuje jako **nepravá smlouva ve prospěch třetího** (srov. § 1767 odst. 1). Jde o případy, kdy povinnost plnit třetí osobě přebírá dlužník vůči druhé smluvní straně, nikoli vůči samotné třetí osobě. V takovém případě může jen druhá smluvní strana požadovat, aby dlužník plnil třetímu; jen druhá smluvní strana tak má postavení věřitele, nikoli třetí osoba.

Druhým typem je **pravá smlouva ve prospěch třetího**, při které sama třetí osoba nabývá přímé právo vůči dlužníkovi na plnění, a získává tak postavení věřitele (srov. § 1767 odst. 2). Toto právo jí může náležet samostatně nebo vedle druhé smluvní strany.⁹

Rozlišení pravé a nepravé smlouvy ve prospěch třetího je v souvislostech projednávané věci významné zejména z hlediska **aktivní legitimace k náhradě škody** za případné porušení smluvní povinnosti, která zásadně náleží jen věřiteli porušené smluvní povinnosti (srov. § 2913: „druhé straně“; tzv. princip věřitelovy interese)¹⁰. V případě pravé smlouvy ve prospěch třetího je tedy zásadně oprávněna k náhradě škody (i) třetí osoba, v případě nepravé smlouvy ve prospěch třetího nikoli.

OZ v § 1767 odst. 2 stanoví, že zda jde o pravou nebo nepravou smlouvu ve prospěch třetího, je třeba posoudit podle obsahu, povahy a účelu smlouvy (§ 1767 odst. 2 věta první).

Jako vyvratitelnou domněnku zákon stanoví, že jde o pravou smlouvu ve prospěch třetího, má-li být plnění hlavně k prospěchu třetí osoby (§ 1767 odst. 2 věta druhá). Zde je třeba vyjít z toho, že vymezení hlavního prospěchu je třeba odlišovat od toho, že má být plněno třetí osobě – tak je tomu totiž v každém případě. Z odpovědi na otázku č. 6 vypracovanou doc. Havlem plyne, že akcionářská smlouva je uzavírána převážně v zájmu smluvních stran – akcionářů coby vlastníků akcií, nikoli tedy hlavně k prospěchu Společného podniku. Tuto vyvratitelnou domněnku tedy v daném případě nelze použít.

⁶ Hulmák in HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 283, komentář k § 1785, m. č. 9. Vančurová In: PETROV, Jan a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, komentář k § 1785, m. č. 5.

⁷ Hulmák in HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 283, komentář k § 1785, m. č. 9.

⁸ Srov. např. Dvořák in Petrov, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, komentář k § 1767, m. č. 13 an.

⁹ Srov. např. Dvořák in Petrov, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, komentář k § 1767, m. č. 14.

¹⁰ Viz Melzer in Melzer, F., Tégl., P. Občanský zákoník. Velký komentář. Svazek IX. 1. vydání. Praha: Leges, 2018, komentář k § 2913, m. č. 42 an.

Pro úplnost je však třeba dodat, že i kdyby se měla v daném případě předpoklady pro domněnku podle § 1767 odst. 2 věta druhá uplatnit, níže uvedené okolnosti by stejně vedly k jejímu vyvrácení. Povahu příslušné smlouvy je tak třeba posoudit podle obecných pravidel.

Vzhledem k tomu, že vlastní obsah ujednání Akcionářské smlouvy povahu smlouvy jako smlouvy ve prospěch třetího neřeší, je třeba vyjít zejména ze účelu smlouvy. Při tom je třeba upřednostnit takový výklad, který nejlépe umožní naplnit účel i dalších smluvních ujednání, a to včetně ujednání o Exitu v přípravné fázi. Vzhledem k tomu, že účelem tohoto exitu je umožnit smluvním stranám, tj. v daném případě čl. 10.1.1 a čl. 10.1.2 DPP, vyvázání z povinností založených Akcionářskou smlouvou (k tomuto účelu viz níže), odpovídá tomuto účelu lépe konstrukce, při které zůstanou oprávněny jen strany této smlouvy, kdy vše mají „v rukách“ jen strany Akcionářské smlouvy. S tím souvisí i to, že v čl. 18.2 Akcionářské smlouvy, ve kterém si strany ujednaly, že pro případ neuzavření Transakčních dokumentů se strany smlouvy „vzájemně vůči sobě“ vzdávají nároku na náhradu škody. Rozumným účelem tohoto ustanovení (v souvislosti s právem využít Exit v přípravné fázi a jeho ujednanými důsledky) je zdůraznění, že toto neuzavření nemůže jít k tíži DPP (viz níže sub D). I tento účel bude spíše naplněn, když dané ujednání nemá povahu pravé smlouvy ve prospěch třetího. Též vzhledem k tomu, že neuzavření Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem, vede k předpokládanému právu využít Exit v přípravné fázi, není ani zjevná potřeba založení zvláštního žalobního práva Společnému podniku. K naplnění tohoto účelu zcela postačuje věřitelské postavení na straně NHD. Tyto úvahy tedy spíše hovoří pro to, že **příslušné ujednání nemá povahu pravé smlouvy ve prospěch třetího.**

Současně však může být vůbec sporné, zda příslušné ujednání o povinnosti uzavřít Transakční dokumenty vůbec mají povahu, byť jen nepravé, smlouvy ve prospěch třetího. To by totiž vyžadovalo, že DPP má plnit společnému podniku. Pokud by předmětem smlouvy ve prospěch třetího bylo převzetí povinnosti vůči třetí osobě (Společnému podniku) učinit vůči ní projev vůle (např. uzavřít s ní smlouvu), pak lze učinění projevu vůle vůči třetí osobě chápat jako plnění vůči ní. Jelikož však smlouva třetí osobě (Společnému podniku) právo na uzavření smlouvy nezakládá, pak není vůbec jednoznačné, zda lze jednání v rámci kontraktace s touto třetí osobou vůbec chápat jako poskytnutí plnění vůči ní (zda jde o nepravou smlouvu ve prospěch třetího či vůbec se o smlouvu ve prospěch třetího nejedná). Pro účely tohoto posudku je však spíše jen rozhodné, zda jde o pravou smlouvu ve prospěch třetího či nikoli. Z toho důvodu není třeba podrobně řešit, zda jde o nepravou smlouvu ve prospěch třetího či zda se vůbec o smlouvu ve prospěch třetího nejedná; zde relevantní právní následky by byly stejné. Proto, pokud posudek pro zjednodušení dále hovoří o nepravé smlouvě ve prospěch třetího, pak jen s tou výhradou, že se o smlouvu ve prospěch třetího vůbec jednat nemusí – zdůrazňuje se jen, že povinnost DPP uzavřít Transakční dokumenty nemá povahu pravé smlouvy ve prospěch třetího.

Lze tedy učinit dílčí závěr, že ujednání o povinnosti uzavřít Transakční dokumenty nemají povahu pravé smlouvy ve prospěch třetího (tj. Společného podniku).

C. Význam ujednání o tzv. exitu ze Společného podniku před ukončením přípravné fáze projektu

a. Úvod

Význam výše uvedeného ujednání v čl. 2.7 Akcionářské smlouvy může být ovlivněn dalšími ujednáními v této smlouvě, zejména pak ujednáním o tzv. exitu ze Společného podniku před ukončením přípravné fáze projektu a ujednáními souvisejícími.

b. Ujednání Akcionářské smlouvy

Strany si v čl. 10 Akcionářské smlouvy ujednaly tzv. exit ze Společnosti (společností se zde míní Společný podnik¹¹) před ukončením přípravné fáze projektu (dále též jen „Exit v přípravné fázi“).

V čl. 10.1.2 si kromě jiného strany ujedly: „V případě, že ve lhůtě sjednané dle Článku 2.7 této Smlouvy nedojde k uzavření či učinění právních jednání, kterou jsou součástí Transakčních dokumentů (...) bude mít Dopravní podnik právo přimět Investora¹² ke koupi celého Podílu B a Investor bude mít právo přimět Dopravní podnik k prodeji celého Podílu B, pokud uplatní své právo oznámením podle Článku 10.2 (Oznámení o Exitu v Přípravné fázi) níže.“

V souvislosti s tím strany v čl. 10.5, který je označený jako „Důsledky Exitu v Přípravné fázi na závazky Dopravního podniku“, ujednaly: „Okamžikem doručení Oznámení o Exitu v Přípravné fázi Investorovi je suspendována povinnost Dopravního podniku uzavřít Transakční dokumenty anebo kupní smlouvu na Nemovitosti, bylo-li již učiněno jakékoli jednání Dopravním podnikem z Transakčních dokumentů, zanikají Dopravnímu podniku veškeré závazky z takového jednání.“

Konečně v čl. 18.2 nazvaném „Zajištění plnění třetí osoby“ strany kromě jiného ujednaly: „Pro vyloučení pochybností se Strany dohodly, že ustanovení tohoto odstavce 18.2 se nepoužít a Strany se vzájemně vůči sobě vzdávají nároku na náhradu škody, kterou utrpí v případě, že z jakéhokoliv důvodu nedojde k uzavření Transakčních dokumentů nebo Povolenému nabytí CPI.“

Z vlastního smluvního ujednání ani skutkových informací poskytnutých zadavatelem posudku se nepodávají žádné okolnosti, které by svědčily o neplatnosti ujednání o Exitu v přípravné fázi.

Pro úplnost se dodává, že Akcionářská smlouva zná také tzv. exit ze Společnosti (tj. ze Společného podniku) po ukončení přípravné fáze projektu (čl. 11 Akcionářské smlouvy), který však není předmětem tohoto posouzení.

c. Suspendování povinnosti DPP uzavřít Transakční dokumenty

aa. Věcné účinky suspendování povinnosti

Z výše citovaného čl. 10.5 Akcionářské smlouvy plyne, že oznámením o Exitu v přípravné fázi je kromě jiného i suspendována povinnost DPP uzavřít Transakční dokumenty.

¹¹ Na s. 13 Akcionářské smlouvy je Společnost definována jako akciová společnost, která bude bezprostředně po uzavření Smlouvy založena společně Dopravním podnikem a Investorem (tj. společností Nové Holešovice Development a. s.).

¹² Tj. společnost Nové Holešovice Development a. s.; pozn. aut.

Smlouva sama nevymezuje výslovně, co se míní tímto suspendováním. V obecném významu tohoto slova jde o dočasné potlačení. V právním kontextu lze tomuto pojmu rozumět ve smyslu dočasného potlačení právních účinků. V případě suspenze práva se míní odklad výkonu práva, zbavení možnosti jeho výkonu na určitý čas; dočasný zánik práva, na rozdíl od definitivního zániku.¹³

Pro úplnost je třeba dodat, že úplný zánik vázaností Akcionářskou smlouvou je pak spojová s dokonáním Exitu převodem Podílu ve smyslu na NHD ve smyslu čl. 10.1 a čl. 10.4 Akcionářské smlouvy (srov. čl. 14.1 Akcionářské smlouvy).

Ze samotného použití termínu „suspendování povinnosti“ však není jasné, zda toto dočasné potlačení má účinky *ex tunc* nebo *ex nunc*, tj. zda má vliv na právní následky neuzavření Transakčních dokumentů, ke kterým došlo v době před oznámením o Exitu v přípravné fázi. Tato otázka je rozhodná zejména pro právo na náhradu škody, pokud vzniklo z porušení povinnosti uzavřít Transakční dokumenty již v době před oznámením o Exitu v přípravné fázi. Právě na tuto problematiku směřuje i posudková otázka.

Tento problém však řeší jinak neobvyklá formulace čl. 18.2, kde strany ve vztahu k právu na náhradu škody z důvodu neuzavření Transakčních dokumentů „pro vyloučení pochybností“ stanoví, že se pro tento případ vzájemně vůči sobě vzdávají nároku na náhradu škody. Toto ujednání se vztahuje na jakoukoli škodu bez ohledu na to, zda vznikla před nebo až po oznámení o Exitu v přípravné fázi. Přínejmenším pro účely zde relevantní otázky náhrady škody tak řádné **oznámení o Exitu v přípravné fázi vyvolává stejné účinky, jako by povinnost uzavřít Transakční dokumenty vůbec nevznikla.**

K výkladu čl. 18.2 viz též níže sub D.

Lze tedy učinit dílčí závěr, že pokud došlo k řádnému oznámení o Exitu v přípravné fázi, nelze z předchozího porušení povinnosti uzavřít Transakční dokumenty dovozovat negativní následky pro dlužníka (DPP), včetně případné povinnosti k náhradě škody.

bb. Osobní účinky suspendování povinnosti

S ohledem na to, že povinnost uzavřít Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem nemá povahu pravé smlouvy ve prospěch třetího, nevznikají ohledně osobních účinků suspendování povinnosti k uzavření této smlouvy pochybnosti: ty se zcela jistě týkají smluvních stran. Akcionářská smlouva zavazuje a opravňuje smluvní strany a tyto strany vůči sobě suspendují povinnost uzavřít Transakční dokumenty.

Pro úplnost je však třeba doplnit, že ke zproštění povinnosti DPP by došlo i v případě, pokud by uvedená povinnost byla posouzena jako pravá smlouva ve prospěch třetího. Z akcionářské smlouvy totiž zjevně plyne vůle stran, aby při výkonu práva Exitu v přípravné fázi měl tento exit účinky i ve vztahu k třetím osobám. Tato vůle je patrná např. v tom, že v čl. 10.5 si strany ujednaly, že výkon práva Exitu v přípravné fázi má mít i ten účinek, že mají zaniknout i veškeré závazky DPP z již uzavřených

¹³ Srov. Black, H. C. a kol. Blackův právní slovník. II. svazek. 6. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1993, heslo: suspension, s. 1319, 1320.

Transakčních dokumentů.¹⁴ Pokud by tedy dokonce již došlo k uzavření Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem, tak i v tomto případě strany projevíly vůli, aby v případě výkonu práva Exitu v přípravné fázi zanikly veškeré závazky DPP z této smlouvy. Tím spíše mají tyto závazky vůči Společnému podniku zaniknout, pokud k uzavření této smlouvy ještě nedošlo. Pro úplnost je třeba též zdůraznit, že založit ve smlouvě ve prospěch třetího možnost stranám zrušit právo třetí osoby bez jejího souhlasu, není nikterak v rozporu s povahou smlouvy ve prospěch třetího. S touto možností dokonce výslovně počítá např. úprava § 328 německého BGB, když normuje, že i tuto okolnost je třeba posoudit zejména podle účelu smlouvy.¹⁵

d. Oznámení o Exitu v přípravné fázi

Ze zadání skutkového stavu vyplývá, že DPP uplatnil své právo na vyvolání Exitu v přípravné fázi podle čl. 10.1 Akcionářské smlouvy zasláním oznámení o Exitu v přípravné fázi podle čl. 10.2 Akcionářské smlouvy.

e. Důvodnost využití Exitu v přípravné fázi

Suspenzivní účinek Exitu v přípravné fázi předpokládá, že byly splněny podmínky, které si strany ujednaly pro možnost takového exitu. Tyto podmínky jsou upraveny ve výše citovaném čl. 10.1 Akcionářské smlouvy.

aa. Neuzavření Transakčních dokumentů jako podmínka práva využít Exitu v přípravné fázi

Problematická se může jevit **podmínka neuzavření Transakčních dokumentů** (čl. 10.1.2 Akcionářské smlouvy), protože splnění této podmínky způsobil vlastním jednáním (opomenutím) DPP.

Zvláště je třeba posoudit otázku, zda neuzavření Transakčních dokumentů ze strany DPP představuje **nepřípustné splnění podmínky ve smyslu § 549 odst. 1 OZ**. Podle tohoto ustanovení platí: „*K splnění podmínky se nepřihlíží, způsobí-li její splnění záměrně osoba, která není oprávněna tak učinit a které je splnění podmínky na prospěch.*“

V daném případě spočívalo splnění podmínky uvedené v čl. 10.2.2 Akcionářské smlouvy v tom, že nedošlo k uzavření či učinění právních jednání, které jsou součástí Transakčních dokumentů. Je zřejmé, že k opomenutí (neuzavření Transakčních dokumentů) ze strany DPP došlo z důvodů přičitatelných právě jemu (DPP); neposkytnutí souhlasu jednoho orgánu této společnosti druhému orgánu je vnitřní záležitostí této společnosti, která je jí zcela přičitatelná.

¹⁴ Zde je třeba upozornit, že pokud by Transakční dokument představoval smlouvu se třetí osobou (jako je tomu v případě Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem), tak samotné ujednání v Akcionářské dohodě není způsobilé působit zánik závazku z takové smlouvy. Ve vztahu k této situaci lze z daného ujednání dovodit vůli stran, aby i v těchto Transakčních dokumentech byl tento účinek zvláště ujednán.

¹⁵ § 328 BGB: „(1) Smlouvou lze vymínit plnění třetí osobě s tím účinkem, že tato třetí osoba získá bezprostředně právo požadovat plnění. (2) Při nedostatku takového zvláštního ujednání je třeba posoudit z okolností, zejména z účelu smlouvy, zda třetí má toto právo získat, zda toto právo má vzniknout ihned nebo jen za určitých podmínek a **zda si strany uzavírající smlouvu vyhrazují oprávnění právo třetí osoby bez jeho souhlasu zrušit nebo změnit.**“

K aplikovatelnosti § 549 odst. 1 OZ je klíčové posouzení, zda byl ke splnění podmínky DPP oprávněn či nikoli, tedy zda jde o **přípustné či nepřípustné splnění podmínky**.

Ve prospěch závěru, že jde o **nepřípustné splnění podmínky**, svědčí na první pohled okolnost, že Akcionářská smlouva hovoří o povinnosti uskutečnit a zajistit, že další příslušné osoby uskuteční příslušné úkony, a to včetně uzavření Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem (čl. 2.7.5 Akcionářské smlouvy).

Naproti tomu pro závěr, že jde o **přípustné splnění podmínky**, svědčí okolnost, že strany smluvně založily **právo využít Exit v přípravné fázi**.

bb. Výklad čl. 10.1 Akcionářské smlouvy

Z hlediska sjednaného práva Exitu v přípravné fázi je významné posouzení, zda je možnost tohoto exitu konstruována jen jako možná reakce na působení vnějších okolností, na které strany smlouvy nemají vliv, případně jako reakce na působení druhé smluvní strany, nebo zda dává DPP oprávnění vyvolat možnost tohoto exitu tím, že Transakční dokumenty z vlastního rozhodnutí neuzavře. Pokud by DPP byl oprávněn neuzavřít Transakční dokumenty, pak by jejich neuzavření nepochybně představovalo přípustné splnění podmínky.

Sama Akcionářská smlouva v ustanovení, ve kterém zakládá právo Exitu v přípravné fázi, toto právo nijak neomezuje jen na specifické důvody, proč nedošlo k předpokládaným právním jednáním.

Při výkladu právního jednání (tedy i Akcionářské smlouvy) je třeba vycházet z pravidel stanovených v § 555 an. Tato pravidla jsou založena na primátu skutečné vůle stran – tzv. empirický výklad (§ 556 odst. 1 věta první). Nelze-li skutečnou vůli stran zjistit, je třeba vycházet z toho, jak se projev vůle jevil při poctivém posouzení okolností adresátovi tohoto projevu vůle – tzv. normativní výklad (§ 556 odst. 1 věta druhá).

Pro **empirický výklad** právního jednání je tak zpravidla klíčové zohlednění komunikace mezi strany ve fázi před uzavřením smlouvy, ale i po jejím uzavření, ve které by se vzájemně informovaly i důvodech příslušných smluvních ujednání. Z hlediska empirického výkladu neposkytl zadavatel posudku specifické informace dokládající skutečnou vůli stran.

Proto bylo třeba vycházet z **normativního výkladu** Akcionářské smlouvy. Tímto výkladem nelze dovodit vůli stran vázat možnost neuzavření Transakčních dokumentů na vnější okolnosti, tj. okolnosti, které nespádají do sféry vlivu DPP. Naopak z komplexního posouzení smlouvy plyne, že právo Exitu v přípravné fázi náleží DPP i v tom případě, kdy neuzavření Transakčních dokumentů plynulo jen z rozhodnutí DPP. Při tomto komplexním posouzení je třeba zohlednit všechna smluvní ujednání související s možností Exitu v přípravné fázi, resp. s neuzavřením Transakčních dokumentů. Zejména jde o smluvní ujednání, které 1) dávají možnost DPP ke koupi svého podílu na Společném podniku (čl. 10.1, 10.4 Akcionářské smlouvy), 2) suspendují povinnost uzavřít Transakční dokumenty (čl. 10.5 Akcionářské smlouvy), 3) působí zánik závazků z právních jednání, které tvoří Transakční dokumenty,

pokud již tato právní jednání byla učiněna (čl. 10.5 Akcionářské smlouvy), 4) vyloučení povinnosti k náhradě škody pro případ neuzavření Transakčních dokumentů (již výše zmíněný čl. 18.2).

Současná existence ujednání o povinnosti uzavřít Transakční dokumenty a ujednání o suspendování této povinnosti dává s ohledem na související ujednání Akcionářské smlouvy (včetně čl. 18.2) podle mého názoru nejlépe ten smysl, že k povinnosti uzavřít Transakční dokumenty nelze, a to ani zpětně, přihlížet, pokud DPP realizuje své právo Exitu v přípravné fázi. Tyto zpětné účinky oznámení o Exitu v přípravné fázi nejlépe vyhovují ujednání, podle kterého nevzniká právo na náhradu škody, pokud z jakéhokoliv důvodu nedojde k uzavření Transakčních dokumentů.

Pro výklad čl. 10.1 Akcionářské smlouvy z tohoto hlediska je konstrukce **čl. 18.2 Akcionářské smlouvy**, podle kterého nemá právo na náhradu škody vzniknout v případě, že **z jakéhokoliv důvodu** nedojde k uzavření Transakčních dokumentů. Toto znění zcela zjevně nasvědčuje tomu, že těmito důvody mohou být i důvody na straně DPP; jinak by ani uvedená formulace nedávala dobrý smysl.

Závěr, že DPP je oprávněn neučinit právní jednání, které tvoří Transakční dokumenty, konečně podporuje i jinak neobvyklá formulace čl. 18.2, kde strany ve vztahu k ujednání o náhradě škody stanoví, že toto ujednání uvádí „**pro vyloučení pochybností**“. Tato formulace dává smysl jen tehdy, pokud tento závěr měl v zásadě plynout již z ostatních smluvních ujednání. Tak by tomu bylo právě tehdy, kdyby využití Exitu v přípravné fázi zpětně negoval povinnost uzavřít Transakční dokumenty, čímž by i negoval povinnost, jejíž porušení by mohlo vyvolat odpovědnost za škodu.

cc. Dílčí závěr

Z komplexního posouzení Akcionářské smlouvy podle mého názoru plyne závěr, že přinejmenším za podmínky, že DPP využil své právo Exitu v přípravné fázi, je třeba jej považovat za oprávněného k rozhodnutí, zda uzavře Transakční dokumenty či nikoli. Jejich **neuzavření je tedy přípustné splnění podmínky pro vznik práva Exitu v přípravné fázi** ve smyslu čl. 10.1 Akcionářské smlouvy.

Vzhledem k tomu, že DPP náleželo právo Exitu v přípravné fázi a že toto právo vykonal zasláním oznámení o Exitu v přípravné fázi, došlo k suspendování jeho povinnosti uzavřít Transakční dokumenty. Jeho jednání proto nelze považovat za porušení smluvní povinnosti, které by odůvodňovalo vznik povinnosti k náhradě škody ve smyslu § 2913.

D. Význam čl. 18.2

a. Úvod

Z výše uvedeného plyne, že DPP nevznikla povinnost k náhradě škody za porušení smluvní povinnosti z důvodu neuzavření Transakčních dokumentů.

Pouze pro případ, kdyby orgán rozhodující o případném právu na náhradu škody dospěl k odlišnému názoru, je třeba se dále zabývat významem čl. 18.2 Akcionářské smlouvy, ve kterém si strany v ustanovení nazvaném „Zajištění plnění třetí osoby“ kromě jiného ujednaly: „*Pro vyloučení*

pochybností se Strany dohodly, že ustanovení tohoto odstavce 18.2 se nepoužítí a Strany se vzájemně vůči sobě vzdávají nároku na náhradu škody, kterou utrpí v případě, že z jakéhokoliv důvodu nedojde k uzavření Transakčních dokumentů nebo Povolnému nabytí CPI.“

b. Význam ujednání o vzdání se práva na náhradu škody

Strany si v citovaném ujednání dohodly, že se vzdávají nároku na náhradu škody. Tato slovní formulace má vyjádřit, že žádné ze stran nemá vzniknout právo na náhradu škody z důvodu neuzavření Transakčních dokumentů.¹⁶

Dikce tohoto smluvního ujednání nijak neomezuje důvody, pro které nedojde k uzavření Transakčních dokumentů, nýbrž explicitně zdůrazňuje, že to může být **jakýkoliv důvod**, ať již leží na kterékoli straně smlouvy nebo je na stranách nezávislý. Stejně tak se neomezuje jen na některé Transakční dokumenty, nýbrž se týká všech.

Z toho plyne, že i kdyby ostatní smluvní ujednání a dispozitivní ustanovení právního řádu zakládala vznik práva na náhradu škody, strany smlouvy si ujednaly, že toto právo nevznikne. I kdyby tedy orgán rozhodující o případném právu na náhradu škody dospěl k názoru, že neuzavření Transakčních dokumentů včetně Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem i přes výkon práva Exitu v přípravné fázi může založit právo na náhradu škody, pak si zde strany projeví vůli, aby toto právo nevzniklo.

Z tohoto důvodu je třeba prověřit, zda toto ujednání nelze chápat s ohledem na související ujednání v jiném významu či zda platnosti tohoto ujednání nestojí v cestě kogentní zákonná úprava.

c. Systematické zařazení

aa. Obecně

Z hlediska systematiky Akcionářské smlouvy je ujednání o vzdání se práva zařazeno do čl. 18. 2, který je označen „Zajištění plnění třetí osoby“. Vystává tedy otázka, zda se toto ujednání nevztahuje jen na případy, které se týkají zajištění plnění třetí osoby. Uzavření Transakčních dokumentů totiž bylo přímou povinností DPP (viz výše), nikoli jen povinností zajistit uzavření těchto dokumentů ze strany třetí osoby. Prvně je třeba uvést, že systematické zařazení smluvního ujednání může naznačovat skutečnost, že se má týkat jen materie, které se daná část smlouvy týká, nebo se však může jednat jen o začlenění z důvodu určité souvislosti s danou materií, byť význam příslušného ujednání může mít odlišný aplikační rámec, nebo jen slouží určité hrubé orientaci ve smlouvě.

bb. Výslovné řešení významu nadpisů v Akcionářské smlouvě

Význam nadpisů, a tím i systematického zařazení do částí smlouvy opatřených nadpisem, v Akcionářské smlouvě upravuje výslovně sama Akcionářská smlouva.

Podle čl. 1.2.1 Akcionářské smlouvy platí: „**nadpisy slouží pouze pro snazší orientaci a při výkladu této Smlouvy se k nim nepřihlíží**“. Z tohoto ujednání jasně plyne, že nadpis nad určitým ustanovením neplní

¹⁶ Problematika Povolného nabytí CPI v této souvislosti není podstatná, proto se k ní posudek nevyjadřuje.

tu funkci, že by nějak limitoval význam jednotlivých smluvních ujednání. Strany jasně daly najevo, že takové omezení by se muselo projevit přímo v textu příslušného ujednání. Z toho jasně plyne pokyn stran, že **i poslední věta čl. 18.2 má být používána v jejím doslovném významu, který není nijak limitován nadpisem užitým v čl. 18.2.**

cc. Normativní výklad poslední věty čl. 18.2

K závěru o irelevanci nadpisu pro stanovení významu poslední věty čl. 18.2 Akcionářské smlouvy zcela postačuje, co je staveno výše sub bb.

Jen pro úplnost lze však uvést, že stejný závěr potvrzuje i další výklad tohoto ustanovení. Již výše sub C.e bylo uvedeno, že toto ujednání dává smysl právě ve svém doslovném významu, tj. jako vyloučení práva na náhradu škody, ať již k neuzavření Transakčních dokumentů došlo z jakéhokoli důvodu, tedy i z důvodu ležících na straně DPP. **Z toho je zcela zřejmé, že strany příslušné ujednání o vzdání se nároku začlenili do příslušného článku jen v souvislosti se zde řešenou materií, nikoli jen výlučně pro účely této materie.** Toto začlenění je i věcně smysluplné, protože právě zde se smlouva zabývá náhradou škody a i vzdání se nároku se též částečně týká přímo materie zde řešené („...*, že ustanovení tohoto odstavce 18.2 se nepoužijí...*“), na kterou navazuje obecné ujednání o vzdání se nároku na náhradu škody pro případ neuzavření Transakčních dokumentů.

Naopak výklad, podle kterého by se vzdání se práva na náhradu škody použil jen na zajištění plnění třetí osoby, by působil právní následky, které by zakládaly zcela nedůvodné odlišnosti v postavení smluvních stran. Strany smlouvy totiž měly zajistit, aby Transakční dokumenty uzavřel Společný podnik. Na ten však měl zcela podstatný vliv NHD jako 75% akcionář. Pokud by tento „z jakéhokoli důvodu“¹⁷ způsobil, že by Společný podnik Transakční dokument neuzavřel, neměl by NHD odpovídat za škodu. Pokud by stejným způsobem jednal DPP, pak by za škodu odpovídat měl. Pro toto odlišné postavení není zjevný žádný rozumný důvod. Nerozumnost tohoto výkladu tak jen potvrzuje výše uvedený výklad korespondující s dikcí posuzovaného smluvního ujednání.

dd. Dílčí závěr

Lze tedy učinit dílčí závěr, že začlenění ujednání o vzdání se práva do čl. 18.2 Akcionářské smlouvy neomezuje působnost tohoto ujednání jen na případy, kdy k neuzavření Transakčního dokumentu nedošlo jen z důvodu nezajištění plnění třetí osoby.

d. Aplikace § 2898 na smluvní závazky

Dále je třeba zkoumat, zda lze proti platnosti ujednání o vzdání se práva na náhradu škody ve smyslu čl. 18.2 Akcionářské smlouvy namítat, že je v rozporu s § 2898. Podle tohoto ustanovení totiž platí: „*Nepřihlíží se k ujednání, které předem vylučuje nebo omezuje povinnost k náhradě újmy způsobené člověku na jeho přirozených právech, anebo způsobené úmyslně nebo z hrubé nedbalosti; nepřihlíží se*

¹⁷ Samozřejmě vždy je vyloučeno zneužití práva (§ 8).

ani k ujednání, které předem vylučuje nebo omezuje právo slabší strany na náhradu jakékoli újmy. V těchto případech se práva na náhradu nelze ani platně vzdát.“

V této souvislosti je třeba posoudit, zda se vůbec toto ustanovení aplikuje na smluvní závazky, tedy i na závazky z Akcionářské smlouvy. Dikce zákona takové omezení nečiní. Starší diskuze k § 2898 proto skutečně připouštěla aplikaci i na smluvní závazky. Tento názor jsem též zastával v komentáři k § 2898.¹⁸

Novější diskuze však ukázala problematičnost tohoto závěru. Dokonce Bezouška již dříve pokazoval na to, že zákaz uvedený v § 2898 „vychází z předpokladu, že každý subjekt se snaží své povinnosti plnit řádně, ostatní subjekty to od něho v právním styku důvodně očekávají a spoléhají na to (ostatně občanský zákoník v § 7 presumuje, že kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře). Toto východisko je pak ještě citelněji vnímáno ve smluvním právu, neboť smlouva implicitně vychází z legitimního očekávání smluvní strany, že protistrana se bude snažit smlouvu splnit, a to nejenom v těch případech, když se jí to momentálně hodí. Je-li však výše uvedený předpoklad vyvrácen, je legitimní se ptát, zda i na takové případy zákonný zákaz dopadá. **Vyjádří-li např. smluvní strany zcela jasně svůj zájem omezit rozsah náhrady újmy i pro případ úmyslného porušení smluvní povinnosti, chybí naplnění účelu, který zákaz sleduje: ochránit smluvní stranu před porušením jejího legitimního očekávání, že se strana bude snažit smlouvu splnit a vědomě ji neporuší. V takovém případě žádné legitimní očekávání neexistuje a je třeba říci, že s ohledem na účel a smysl právní úpravy v § 2898 se na takové případy neuplatní (samozřejmě s výhradou, že posuzovaný případ může být zahrnut pod jiný zákaz – újmu na přirozených právech člověka nebo újmu způsobenou slabší straně).**“¹⁹

Smluvní povinnosti mohou strany konstruovat zásadně podle své vůle. Mohou je vybavit různou „intenzitou“. Strany mohou konstruovat některé smluvní povinnosti jako silné, kdy např. doplní různá zajištění nebo utvrzení, nebo mohou být smluvní povinnosti menší intenzity, kdy některé účinky ujednaných smluvních povinností omezí, vyloučí. Mohou si tedy ujednat, že určitá povinnost bude skutečnou právní povinností, dokonce i žalovatelnou, avšak v případě jejího porušení nevznikne právo na náhradu škody. Není zjevná žádná hodnota právního řádu, která by v tomto směru bránila autonomii vůle, zejména pokud jde o strany, které jsou zkušené v hospodářském a právním styku.

Přípustnost určitého ujednání indikuje často i ta okolnost, že stejného hospodářského výsledku lze dosáhnout i jinou konstrukcí, která je nepochybně přípustná. Strany A a B si tak např. mohou ujednat, že strana A sice nemá povinnost plnit, ale pokud se tak rozhodne a plnění poskytne, nabude strana B

¹⁸ Melzer in Melzer, F., Tégli, P. Občanský zákoník. Velký komentář. Svazek IX. 1. vydání. Praha: Leges, 2018, komentář k § 2898, m. č. 61, 62.

¹⁹ BEZOUŠKA, Petr. Komentář k § 2898. In HULMÁK, Milan et al. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014), 1. vyd., 2014, s. 1507 (m.č. 12-13). Tučně zvýrazněno aut.

vlastnické právo (tzv. ryze volní podmínka²⁰). V takovém případě by též neposkytnutí daného plnění nevedlo k povinnosti nahradit škodu. Není důvod proč by nebylo možné ujednat si přímo vynutitelnou právní povinnost, byť by byla oslabena tím, že by její dobrovolné nesplnění nezakládalo povinnost k náhradě škody.

e. Účinky vůči třetím osobám

aa. Účinky vůči třetí osobě v případě smlouvy ve prospěch třetího

Jak bylo uvedené výše, nemá předmětné ujednání povahu pravé smlouvy ve prospěch třetího. V takovém případě třetí osobě vůbec nevzniká právo na plnění, a tím ani není v postavení věřitele. Proto zásadně nelze uvažovat o tom, že by dlužník měl povinnost této třetí osobě nahradit škodu, která jí vznikne z důvodu porušení jeho smluvní povinnosti, kterou má vůči věřiteli. Výjimkou může být institut smlouvy s ochranným účinkem vůči třetím osobám (k tomu viz níže sub bb).

Pro úplnost je třeba doplnit, že dokonce v případě pravé smlouvy ve prospěch třetího strany smlouvy mohou konstruovat právo třetí osoby tak, že třetí osoba nemá v případě jeho porušení právo na náhradu škody, nebo je toto právo na náhradu určitým způsobem modifikováno.

bb. Smlouva s ochranným účinkem vůči třetím osobám

České právo zná i institut smlouvy s ochranným účinkem vůči třetím osobám. Parciálně je upraven v § 2913 odst. 1 („... nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.“).

Tento institut však na předmětný případ nedopadá. Jeho účelem je **rozšířit** účinky smluvního ujednání, konkrétně ochranné povinnosti a následně práva na náhradu škody v případě jejich porušení, na třetí osoby.²¹ Tento účel však nedopadá na případy, kdy si strany ujednají, že ani sám věřitel nemá právo na náhradu škody. V takovém případě by se totiž nejednalo o rozšíření účinků na třetí osoby, nýbrž o založení práv třetích osob zcela nad rámec vlastního oprávnění věřitele. Taková smluvní úprava by sice byla možná, avšak vyžaduje zvláštního ujednání. To v daném případě neexistuje. Dokonce je tomu právě naopak: jelikož účelem ujednání o vzdání se práva bylo dosáhnout toho, že v případě neuzavření Transakčních dokumentů z toho stranám (zde: DPP) nevznikly negativní právní důsledky, pak by takový závěr byl zcela v rozporu s účelem tohoto ujednání.

²⁰ K tomu srov. Melzer in Melzer, F., Tégel, P. Občanský zákoník. Velký komentář. Svazek III. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, komentář k § 548, m. č. 19.

²¹ Srov. např. Kolmačka, V. Smlouva s ochrannými účinky ve prospěch třetího v české právní úpravě. Iurium Scriptum, 2/2017: „Dlužníková povinnost ochrany vůči druhé smluvní straně, která se doktrínou dovozuje z principu poctivosti (Treu und Glauben), se v důsledku toho rozšiřuje i ve vztahu k jinými osobám.“ Srov. též Bydlinski, P. Grundzüge des Privatrechts: für Ausbildung und Wirtschaftspraxis. 3. vydání. Wien: Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 1997, s. 137, m. č. 502.; Welsch, R., Zöchling-Jud, B. Grundriss des bürgerlichen Rechts. Band II. 14. vydání. Wien: Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2015, m. č. 647.

Tento závěr je zcela v souladu se závěry i příbuzných právních řádů, kde se uvádí, že **vyloučení odpovědnosti vůči smluvnímu věřiteli se v pochybnostech uplatňuje i vůči třetím osobám.**²² V daném případě okolnosti uzavření smlouvy tento přístup ještě posilují.

Vzhledem k tomu, že i kdyby (hypoteticky) vznikla Společnému podniku v důsledku neuzavření Transakčních dokumentů škoda, působí vzdání se práva na náhradu škody ve smyslu čl. 18.2 Akcionářské smlouvy i vůči této třetí osobě. Z tohoto důvodu není ani třeba zvláště posuzovat naplnění předpokladů smlouvy s ochranným účinkem vůči třetím osobám.

E. Závěr

Z výše uvedených okolností plyne, že DPP nebude podle § 2913 odpovědný za škodu způsobenou Společnému podniku, ve kterém má podíl 25%, tím že neuzavře Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem, protože nedostane předchozí souhlas od svého jediného akcionáře v působnosti valné hromady DPP.

2. Předšmluvní odpovědnost DPP

V rámci otázky č. 1 je třeba se vyjádřit i k možnosti odpovědnosti DPP vůči Společnému podniku z důvodu předšmluvní odpovědnosti. Předšmluvní odpovědnost je upravena zejména v § 1728 an.

Podle **§ 1728 odst. 1** odpovídá za škodu způsobenou druhé straně, pokud jednání o smlouvě zahájí nebo v takovém jednání pokračuje, aniž má úmysl smlouvu uzavřít. Z žádných skutkových podkladů předložených zadavatelem posudku neplyne, že by DPP jednal o uzavření smlouvy v situaci, kdy by již rozhodující orgány této společnosti dospěly k závěru, že Transakční dokumenty neuzavřou.

Druhou relevantní skutkovou podstatou předšmluvní odpovědnosti je **§ 1729**, který upravuje nepoctivé zmaření legitimního očekávání v uzavření smlouvy. Podle odst. 1 tohoto ustanovení platí: *„Dospějí-li strany při jednání o smlouvě tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné, jedná nepoctivě ta strana, která přes důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy jednání o uzavření smlouvy ukončí, aniž pro to má spravedlivý důvod.“* Vznik legitimního očekávání však předpokládá, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné. NS dovozuje, že toto legitimní očekávání (dobrá víra) kontrahenta v důsledku chování druhé potenciální smluvní strany je dána tehdy, jestliže je dosažena shoda na celém obsahu smlouvy a chybí již pouze její stvrzení v dohodnuté či předepsané formě, případně tehdy, dospěla-li kontraktační jednání do takové fáze, kdy se dohoda na obsahu smlouvy a její následné stvrzení jeví, vzhledem k dosavadním projevům stran, jako prakticky jisté.²³ Současně je třeba, aby toto legitimní očekávání bylo vyvoláno osobami, které

²² Např. Larenz, K. Lehrbuch des Schuldrechts. Svazek I. Allgemeiner Teil. 14. vydání. München: C. H. Beck, 1987, s. 229.

²³ Srov. rozsudek NS ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 25 Cdo 462/2018; usnesení NS ze dne 13. 10. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1942/2021.

vytváří vůli přičitatelné dané osobě.²⁴ Pokud druhá strana nejednala s orgány, které mají oprávnění zavazovat společnost, nebo věděla o potřebě vnitřního rozhodovacího procesu, který stále není uzavřen – a očekávání uzavření smlouvy nevyvolaly subjekty podílející se na tomto procesu, pak nemohlo vzniknout legitimní očekávání uzavření smlouvy.

Z použití těchto východisek na předmětnou situaci plyne, že v situaci, kdy DPP skutečně nebo potenciálně náleželo právo Exitu v přípravné fázi, tj. byla zde stále možnost suspendování povinnosti uzavřít Transakční dokumenty, a nebylo dáno věrohodně ze stran osob, které mohly zavazovat DPP, najevo, že tohoto práva nebude využito, tak nemohlo vzniknout legitimní očekávání, že Transakční dokumenty budou skutečně uzavřeny.

Tato nejistota byla vystupňována od okamžiku, kdy bylo zjevné, že pro konečné rozhodnutí DPP je třeba souhlasu HMP. Je zcela zřejmé, že jde o rozhodnutí orgánu místní samosprávy, které legitimně bude zohledňovat politické okolnosti: za této situace pak tím méně mohlo vzniknout legitimní ochranyhodné očekávání, že smlouva bude skutečně uzavřena.

Ze skutečností předložených zadavatelem posudku tak neplynou žádné okolnosti, které nasvědčují vzniku legitimního očekávání, že je prakticky jisté, že Transakční dokumenty budou skutečně uzavřeny. Z tohoto důvodu není ani třeba existenci spravedlivého důvodu ve smyslu, který by v případě vzniku legitimního očekávání uzavření smlouvy vylučoval nárok na náhradu škody.

I v tomto bodě tedy lze uzavřít, že z výše uvedených okolností plyne, že DPP nebude ani z titulu předšmluvní odpovědnosti ve smyslu § 1728, 1729 odpovědný za škodu způsobenou Společnému podniku, ve kterém má podíl 25%, tím že neuzavře Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem, protože nedostane předchozí souhlas od svého jediného akcionáře v působnosti valné hromady DPP.

II. Otázka č. 2

Odpovídal by HMP nebo členové Rady HMP své 100% vlastněné společnosti DPP škodu, kterou by způsobil, tím že HMP NEVYDÁ předchozí souhlas jediného akcionáře v působnosti valné hromady dle stanov s uzavřením Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem se Společným podnikem, když o něj DPP žádá?

Z odpovědi na otázku č. 1 plyne, že není zjevný důvod, pro který by DPP odpovídal za škodu způsobenou Společnému podniku, ve kterém má podíl 25%, tím že neuzavře Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem, protože nedostane předchozí souhlas od svého jediného akcionáře v působnosti valné hromady DPP.

²⁴ Srov. usnesení NS ze dne 29. 6. 2023, sp. zn. 25 Cdo 3020/2022.

DPP tedy nevznikne **škoda spočívající ve vzniku povinnosti nahradit škodu z důvodu neuzavření Transakčních dokumentů**, včetně Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem. **Nevznikne-li škoda, nevzniká ani odpovědnost za škodu.**

Pokud by DPP vznikla v důsledku tohoto jednání (neuzavření) **jiná škoda** (např. ušlý zisk z nerealizování projektu), pak je třeba odpovědnost posoudit podle obecných pravidel korporátního práva, které jsou však modifikovány § 20 odst. 2 OZ. V dalším **odkazují na odpověď na otázku č. 5**, kde je řešen problém, zda HMP (tedy i členové Rady HMP) může při vydávání souhlasu či nesouhlasu v působnosti valné hromady zohlednit i jiné zájmy než pouze ekonomický zájem své 100% vlastněné společnosti. Z odpovědi na otázku č. 5 plyne, že orgány HMP zde mohou při svých svém rozhodování podle čl. 9.1 bod q) Stanov DPP zohlednit vše, co povede k naplnění účelu HMP a za účelem jeho realizace založené společnosti DPP, tedy nejen případné podnikatelské a ekonomické zájmy DPP, ale také např. požadavky na sociální udržitelnost, hospodárnost správy majetku HMP či její transparentnost apod. **Pokud by tak při svém rozhodnutí dodržely níže v rámci odpovědi na otázku č. 5 vymezené podmínky, nemůže být založena odpovědnost za škodu způsobenou takovým rozhodnutím, a to jak HMP, tak i členů Rady HMP, kteří se na tomto rozhodnutí podíleli.**

III. Otázka č. 3

Odpovídal by HMP nebo členové Rady HMP své 100% vlastněné společnosti DPP za škodu, kterou by způsobil, tím že HMP VYDÁ předchozí souhlas dle stanov s prodejem podílu ve Společném podniku v rámci Exitu v přípravné fázi (probíhajícího postupem dle Akcionářské smlouvy), když o něj DPP žádá?

Pro řešení této otázky je významné posouzení, zda využití práva Exitu v přípravné fázi ze strany DPP zakládá právní povinnost DPP k prodeji podílu ve Společném podniku. Tuto otázku řeší ve své odpovědi na otázku č. 5 doc. Havel. Z jeho odpovědi plyne, že využití práva Exitu v přípravné fázi takovou právní povinnost zakládá a že existence této právní povinnosti (již bez možnosti jednostranného exitu) významně omezuje možnost Rady HMP, aby souhlas k převodu odmítla udělit. Uvádí, že možnost neudělení souhlasu s převodem podílu Radou HMP v souladu s péčí řádného hospodáře, je podle jeho názoru velmi omezená, a je-li vůbec, a i zde musí být důvody jasně popsány a zdůvodněny (pro podrobnosti viz odpověď na otázku č. 5).

Za této situace tak udělení souhlasu s plněním právní povinnosti ze strany DPP nemůže představovat porušení právní povinnosti, a tím ani nemůže udělení takového souhlasu vyvolat odpovědnost ani akcionáře (HMP), ani členů Rady HMP, kteří se na tomto rozhodnutí podílejí. Plnění právní povinnosti tak nemůže být protiprávním jednáním, čímž chybí základní předpoklad pro odpovědnost za škodu, která by tím mohla DPP vzniknout.

IV. Otázka č. 4

Odpovídal by HMP nebo členové Rady HMP své 100% vlastněné společnosti DPP za škodu, kterou by způsobil, tím že HMP neudělí souhlas ani s uzavřením Transakčních dokumentů ani s převodem podílu ve Společném podniku v rámci Exitu v přípravné fázi (probíhajícího postupem dle Akcionářské smlouvy), když o něj DPP žádá?

Jak bylo uvedeno v odpovědi na otázku č. 1, **neuzavření Transakčních dokumentů** za podmínky využití práva Exitu v přípravné fázi představuje výkon práva DPP, nikoli porušení smluvní povinnosti. Neudělení souhlasu s uzavřením Transakčních dokumentů tak samo o sobě nezakládá povinnost HMP nebo členů Rady HMP k náhradě škody spočívající ve vzniku povinnosti DPP k náhradě škody vůči NHD nebo Společnému podniku z důvodu neuzavření těchto Transakčních dokumentů.

Vzhledem k tomu, že povinnost uzavřít Transakční dokumenty byla využitím práva Exitu v přípravné fázi suspendována (viz výše) a že povinnost převést podíl ve Společném podniku není spojena s rozvazovací podmínkou pozdějšího uzavření Transakčních dokumentů, tak pozdější uzavření těchto dokumentů samo o sobě neřeší povinnost převést podíl ve Společném podniku. Pokud by mělo k uzavření Transakčních dokumentů dojít, tak doporučuji upravit související otázky (např. zánik důsledků Exitu v přípravné fázi, náhradu škody atd.) zvláštní dohodou s NHD.

Ve vztahu k **neudělení souhlasu s převodem podílu** ve Společném podniku v rámci Exitu v přípravné fázi pak lze uvést následující. Vzhledem k tomu, že se výkonem práva Exitu v přípravné fázi aktivovala právní povinnost převést podíl ve společném podniku (viz výše odpověď na otázku č. 3 a níže odpověď na otázku č. 5), tak její nesplnění představuje porušení smluvní povinnosti, které by při vzniku škody založilo DPP podle § 2913 povinnost k náhradě takové škody.

Opět poukazuji na odpověď doc. Havla na otázku č. 5, kde uvádí, že možnost, aby neudělení souhlasu Radou HMP bylo v souladu s péčí řádného hospodáře, je podle jeho názoru velmi omezená. Pokud by tedy došlo neudělením souhlasu k porušení povinnosti loajality akcionáře, může HMP odpovídat DPP za škodu vzniklou neuzavřením, resp. opožděným uzavřením smlouvy. Tím by HMP vznikla škoda, za kterou by vůči HMP v důsledku porušení péče řádného hospodáře mohli odpovídat členové Rady HMP, kteří svým opomenutím neudělení souhlasu způsobili.

Zde je třeba poukázat na to, že udělení souhlasu HMP jako jediného akcionáře, je předpokladem pro jednání představenstva DPP. Bez tohoto souhlasu jednat nemohou, a proto členové představenstva při dodržení dalších povinností nebudou za tuto škodu odpovídat společně s HMP. Protože je podmínkou udělení souhlasu, je zcela irelevantní, zda se Rada HMP vyjádřila tak, že odmítla souhlas udělit, nebo zda vůbec žádné rozhodnutí nebylo přijato.

Vzhledem k tomu, že k uzavření smlouvy je zapotřebí součinnost druhé strany, tak neposkytnutí této součinnosti by působilo prodlení věřitele, což by vylučovalo, že DPP by byl odpovědný za prodlení se splněním své povinnosti (§ 1968 věta druhá).

V podrobnostech odkazuji na odpověď na otázku č. 5.

V. Otázka č. 5.

Může HMP při vydávání souhlasu či nesouhlasu v působnosti valné hromady zohlednit i jiné zájmy než pouze ekonomický zájem své 100% vlastněné společnosti? A pokud může a učiní tak řádně, tak zdali to vylučuje odpovědnost za škodu vůči společnosti 100% vlastněné HMP?

V situaci, kdy by podle výkladu Akcionářské smlouvy vůbec nedošlo při využití tam předvídané exitové strategie ke vzniku škody spočívající v povinnosti DPP nahradit škodu z důvodu neuzavření Transakčních dokumentů, jsou úvahy o tom, zda by zde byla případná další účast jiných osob na její náhradě nedůvodné.

Před dalšími úvahami na odpovědi na 5. otázku je potřeba se mj. i pro zodpovězení otázek č. 2, 3. a 4. věnovat **následkům aktivace Exitu v přípravné fázi podle Akcionářské smlouvy.**

Pokud se zjistí, že DPP měl možnost postupu podle čl. 10 Akcionářské smlouvy, platí, že se Oznámením o Exitu v Přípravné fázi (čl. 10.2) aktivuje povinnost stran Akcionářské smlouvy podepsat smlouvu o převodu Podílu DPP na Investora (dle přílohy č. 3), a to za cenu určenou podle čl. 10.3 (nominální cena podílu). Takto formulovaná dohoda vede ke vzniku žalovatelné **právní povinnosti převodní smlouvu uzavřít**, tedy byl-li Exit ze strany DPP oznámen dne 11.3.2024, pak se jeho doručením aktivovala lhůta 60ti pracovních dnů, jak ji předvídá čl. 10.4, během které je třeba předmětnou smlouvu podepsat. Současně platí, že povinnost převodní smlouvu uzavřít je povinností, k jejímuž splnění je nutná součinnost druhé smluvní strany (věřitele) a při její absenci lze aplikovat pravidlo § 1968 věta druhá občanského zákoníku.

Konstrukce práva na Exit stojí podle Akcionářské smlouvy na rozhodnutí mezi uzavřením Transakčních dokumentů nebo využitím práva na Exit, proto je právo na Exit spojeno s povinností „exit“ dokončit odchodem ze společnosti. Tato úvaha je klíčová při aplikaci čl. 9.1. písm. r) Stanov, kdy každé rozhodnutí „o účasti společnosti v jiných obchodních společnostech“ podléhá předchozímu souhlasu ²⁵jediného společníka, tedy v našem případě Rady HMP. Jakkoliv Rada HMP při svém rozhodování v působnosti valného hromady může (a má) zohlednit veřejnoprávní povahu Prahy a speciální povahu DPP (viz dále), v tomto případě je prostor pro její úvahu daleko užší. Akcionářská smlouva totiž dává právo Exitu společnosti DPP, a to bez ingerence Rady HMP, pokud je toto právo využito, vzniká na

²⁵ Podotýkám, že udělením souhlasu v případech podle čl. 9.1 Stanov se rozumí skutečný souhlas, tedy jeho neudělení se může stát nejen výslovným hlasováním proti, ale také zdržením se hlasování.

straně DPP povinnost podíl převést, a to na smluvní stranu Akcionářské smlouvy. Tato **právní povinnost podle mého soudu významně omezuje možnost Rady HMP, aby souhlas k převodu odmítla udělit**, protože (a) je převáděno na toho, s kým byla již Akcionářská smlouva uzavřena, (b) byla založena právní povinnost na straně DPP a (c) je i v zájmu HMP, aby nevznikla škoda založená právě tím, že souhlas ke splnění právní povinnosti nebyl udělen. Nesmíme zapomínat, že ačkoliv je zmíněné pravidlo podle stanov jen interním omezeným (viz dále), pro představenstvo DPP je závazné, tedy to by bez souhlasu Rady HMP nemělo konat – možná škoda, která by zde případně vznikla, by tak byla způsobena právě v důsledku absence souhlasu. Možnosti dovést závěr, že neudělení souhlasu k převodu podílu ve společnosti Radou HMP je v souladu s péčí řádného hospodáře, jsou tak podle mého názoru velmi omezené, jsou-li vůbec, a i zde musí být důvody pro to jasně popsány a zdůvodněny (viz dále). Jak popisují dále, při rozhodování Rady HMP dovnitř HMP jsou její členové povinováni péčí řádného hospodáře, nicméně pokud Rada HMP vykonává výkonu funkce valné hromady, péče řádného hospodáře zde není a členové Rady, resp. HMP jakožto akcionář má povinnost loajality (§ 212 občanského zákoníku) při zohlednění jejího zvláštního postavení.

A již jen dodávám, že Akcionářská smlouva nelimituje následky práva na Exit, tedy je-li jednou toto právo využito, je využito, a trvá i tehdy, pokud je DPP v prodlení se splněním povinnosti podle čl. 10.4 Akcionářské smlouvy.

Budeme-li dále řešit situaci, kdy zde riziko vzniku povinnosti k náhradě škody na straně DPP je, pak je třeba věc zkoumat z více úhlů pohledu.

Předně platí, že HMP je v souladu s § 1 odst. 2 z.č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, veřejnoprávní korporací, tedy korporací, která je zřizována ve veřejném zájmu výkonem veřejné moci a jejíž účel tkví ve správě věcí obecních a věcí občanů (jak městem samotným, tak městskými částmi). Diskuse o povaze veřejnoprávní korporace je diskutována, všeobecně uznávaným je dnes zejména vymezení D. Hendrycha, který za právnické osoby veřejného práva považuje „(a) útvary, které jsou originárními nositeli veřejné moci (stát), nebo jsou nositeli této moci na základě zákonné delegace (obec, kraj) a (b) útvary zřízené zákonem nebo na základě zákona právnickou osobou veřejného práva pro plnění úkolů ve veřejném zájmu (např. ústavy)“²⁶. **HMP je tak právnickou osobou vzniklou ze zákona, sdružující své občany (proto korporace) a sledující veřejný zájem.**

Ve stejné logice uvažuje rovněž občanský zákoník, když vedle soukromých právnických osob rozeznává také stát (§ 21) a právnické osoby veřejného práva (§ 20 odst. 2). Logika zákona sleduje snahu o jednotné chápání právnické osoby, nicméně pro právnické osoby veřejného práva se zavádí jakási

²⁶ Hendrych, D., Právnické osoby veřejného práva, Správní právo, 1996, č. 1, s. 4, byť i on navazuje např. na Matějku, J., Pojem veřejnoprávní korporace, Praha: Nákladem Knihovny Sborníku věd právních a státních, 1929, str. 34 an. Jinak srov. také např. Beran, K., Právnické osoby veřejného práva, Praha: Linde, 2006, str. 58 nebo Hurdík, J., Právnické osoby: obecná právní charakteristika, Brno: MUNI, 2000, str. 43 an.,

podmíněná subsidiarita občanského zákoníku, když se na jejich právní jednání, resp. právní jednání jejich orgánů použije podpůrně občanský zákoník, ledaže by se to neslučovalo s veřejnoprávní povahou těchto osob.

Pokud bychom oba zmíněné závěry spojili, lze konstatovat, že na činnost a rozhodování orgánu HMP coby právnické osoby se vedle stěžejní regulace z.č. 131/2000 Sb., použije rovněž podpůrně občanský zákoník, ledaže by se v konkrétním případě jednalo o situaci, kdy by se tím popřela podstata HMP coby subjektu veřejného práva – např. lze zásadně uvažovat, že ačkoliv je zastupitelstvo orgánem HMP, jeho ustavení je výsledkem ústavním pořádkem chráněných demokratických obecních voleb, nikoliv interní volbou uvnitř právnické osoby, proto se nejedná o volené orgány podle § 152 odst. 2 občanského zákoníku a neaplikuje se na něj tedy ani péče řádného hospodáře.

HMP, stejně jako městské části, mohou získávat zřizovat právnické osoby či nabývat na nich účast, s tím, že se vždy jedná o činnost, kterou nebo s jejíž pomocí má být realizován hlavní účel HMP coby subjektu sledujícího veřejný zájem. I zde totiž platí, že směr a cíl právnické osoby určuje její účel (§ 144 an. občanského zákoníku) a veškeré kroky při správě majetku HMP musí tento účel ctít, případně neproporčně nenarušovat. Pokud tedy byl Zakladatelským plánem Zastupitelstva hl.m.Prahy ze 19.3.1991 jakožto nástupce státního podniku Dopravní podnik hl.m.Prahy – kombinát zřízen Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost, jedná se o rozhodnutím, který HMP založila 100% vlastněný subjekt soukromého práva, jehož účelem je zejména naplnění veřejného zájmu na dopravní obslužnosti pro obyvatele HMP. Navíc, nejedná se o subjekt, kterým by se HMP s někým dalším podílela na určitém projektu či záměru, ale HMP je jeho 100% vlastník, který je nejen podle firmy součástí majetku HMP, tedy je dána mj. možnost jeho kontroly. Ačkoliv je tedy DPP soukromou akciovou společností, která se řídí mj. zákonem o obchodních korporacích, jde současně o **nástroj naplňující veřejný zájem**, což nutně ovlivňuje i rozhodování jí samotné, resp. jejích orgánů (*Municipally Owned Enterprises (MOEs)*²⁷ - např. se při rozhodování představenstva DPP obecně nejedná o čistě podnikatelské rozhodnutí, jak je tomu u běžných akciových společností, ale musí se v rámci péče řádného hospodáře zohlednit právě i podstata a účel DPP coby širšího nástroje správy majetku veřejnoprávní korporace.

Na jedné straně tak stojí DPP, coby MOEs sledující naplnění zájmů svého zřizovatele, na straně druhé HMP coby veřejnoprávní korporace, která sleduje veřejný zájem. Jakkoliv je DPP od svého akcionáře oddělená, jistě může představenstvo dostávat od HMP strategické pokyny (§ 435 odst. 3 ZOK), či si o ně může požádat (§ 51 odst. 2 ZOK), či by bylo možné zkoumat existenci koncernových pokynů (§ 81 ZOK) – viz také čl. 9.1 písm. s) Stanov DPP. Vedle těchto možností pokynů lze kontrolu DPP nastavit

²⁷ Viz také důraz OSN na tyto entity - <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/iicpsd/28772038d293338697c5cb9a40142ff4d08f99468d42f13c174265f386e8e80b.pdf>

také způsobem, který zvolil čl. 9.1 písm. q) Stanov DPP a konkrétní jednání podmínit souhlasem valné hromady – jediného společníka. Toto řešení přináší **vnitřní omezení podle § 47 ZOK** bez účinků na třetí osoby a jeho porušení nevede k možné relativní neplatnosti podle § 48 ZOK (nejedná se o zákonem vyžadovaný souhlas) – přesto je však představenstvo tímto pravidlem vázáno²⁸.

Akcionář DPP sám není vázán péčí řádného hospodáře (není voleným orgánem), a protože se při výkonu správy akcie jedná současně o správu majetku HMP, musí tuto správu činit nejen v zájmu korporace, ale zejména v souladu se svou veřejnoprávní povahou a svým účelem. Platí současně jeho povinnost loajality podle § 212 občanského zákoníku, a to zde zjevně vůči smyslu a účelu DPP. Orgány HMP (zde Rada HMP) při výkonu pozice jediného akcionáře v DPP (v působnosti její valné hromady), tak při své činnosti nevybočují mimo rámec zákona č. 131/2000 Sb., jsou jím i nadále vázáni, byť samozřejmě musí případně ctít i oprávněné zájmy korporace samotné. Obecně tak proto dovozují, že **orgány HMP zde mohou při svých svém rozhodování podle čl. 9.1 bod q) Stanov DPP zohlednit vše, co povede k naplnění účelu HMP a za účelem jeho realizace založené společnosti DPP, tedy nejen případné podnikatelské a ekonomické zájmy DPP, ale také např. požadavky na sociální udržitelnost, hospodárnost správy majetku HMP či její transparentnost apod.** (srov. také např. účel správy podle § 35 z.č. 131/2000 Sb.).

Protože zde kompetenčně rozhodující Rada HMP (§ 68 odst. 2 písm. h) z.č. 131/2000 Sb.) je orgánem, který volí zastupitelstvo (§ 69 odst. 1 z.č. 131/2000 Sb.), jedná se zásadně rovněž o volený orgán ve smyslu § 152 odst. 2 občanského zákoníku, tedy její členové by měli jednat s péčí řádného hospodáře (ve vztahu vůči HMP za kterou jednají). V rámci úvahy s péčí řádného hospodáře však mohou, resp. musí zohlednit účel správy podle z.č. 131/2000 Sb., nicméně všechny důvody rozhodnutí musí být plauzibilní a dostatečně zdůvodněné, aby bylo lze tvrdit, že byla *lege artis*, a jejich účelem nemůže být úmyslné poškození DPP nebo jejich věřitelů nebo jiná forma zneužití práva²⁹. **Bude-li výkon působnosti jediného akcionáře v DPP členy Rady HMP v uvedeném smyslu řádný, členové Rady HMP dovnitř HMP za škodu neodpovídají, protože péči řádného hospodáře neporušili.**

Současně je třeba zkoumat, zda takto učiněné rozhodnutí Rady HMP, kterým se realizuje pozice akcionáře v DPP, nemůže založit odpovědnost akcionáře (HMP) vůči DPP. Zde, jak zmíněno, není dána povinnost péče řádného hospodáře, protože výkon práva akcionáře je realizací výkonu vlastnického práva k majetku HMP. Mám za to, že zde platí stejné závěry jako v předchozím případě, tedy **je-li při výkonu práv akcionáře realizován a zohledněn veřejný zájem, který musí HMP vždy sledovat, a tedy**

²⁸ Viz také Štenglová, I. in Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P., Zákon o obchodních korporacích. Komentář, 3.vydání, Praha: C.H.BECK, 2020, str. 154

²⁹ Zde dále podotýkám, že v literatuře se rovněž vedou diskuse o tzv. efektivním porušení práva, tedy o situaci, kdy statutární orgán obchodní korporace vyhodnotí, že porušení určitého pravidla je pro korporaci vhodnější, než jeho splnění – srov. pozitivně k tomu Floreš, M., Povinnost legality versus efektivní porušení práva. Může člen voleného orgánu v zájmu korporace porušit právo?, Právní rozhledy, č. 1, 2022, kriticky pak Bejček, J., Efektivní porušení práva, Časopis pro právní vědu a praxi, č. 3, 2023

i požadavky z.č. 131/2000 Sb., nemůže současně dojít k situaci, že by tím samým jednáním byla vůči DPP způsobena škoda, protože DPP ví a je to v jejím vlastním zakladatelské jednání, že některá jednání musí vždy (předem) schvalovat akcionář a také (implicite) ví, že souhlas být dán nemusí. Ze stejných důvodů mám za to, že je-li řádně orgány HMP rozhodnuto, nemůže se jednat současně o negativní vliv ve smyslu § 71 ZOK, protože primární jsou pravidla pro správu majetku veřejnoprávní korporace, jejíž účel je realizován přes 100% účast v DPP³⁰.

Zdůrazňuji, že předpokladem absence porušení povinnosti na straně členů Rady HMP, resp. HMP je řádné rozhodnutí, tedy rozhodnutí, které zohlední (a vyhodnotí) všechny relevantní a dostupné informace a okolnosti a rovněž veřejný zájem při správě majetku HMP, a to způsobem, který je přezkoumatelný – je proto vhodné, aby byly argumenty pro neudělení souhlasu zachyceny v zápisu z jednání Rady, a to i ty, které se nově diskutují v průběhu jednání, a aby byly obsahově pro HMP významné apod. - nestačí pouhá mentální rezervace člena Rady HMP (nestačí tedy vnitřní přesvědčení, ani by bylo projevováno či popsáno na jednání Rady HMP, resp. v zápisu z něj). Pokud se tak stane, členové Rady HMP, resp. HMP nemají povinnost náhrady škody, i kdyby tato pro odmítnutí udělení souhlasu na úrovni DPP vznikla.

VI. Otázka č. 6.

Jsou práva a povinnosti převzatá Akcionářskou smlouvou převážně v zájmu jejich smluvních stran nebo spíše v zájmu zakládané společnosti s tím, že zakládaná společnost je de-facto nástrojem provedení těchto zájmů?

Akcionářská smlouva byla uzavřena ještě před vznikem společnosti, které se měla týkat, a *de facto* se tak jednalo o dokument, kterým si budoucí akcionáři nastavili dílčí aspekty organizace budoucí společnosti a projektu, který se v rámci ní má realizovat. Akcionářská smlouva tak vykazovala znaky nejen samotné akcionářské smlouvy, ale také předběžné smlouvy o spolupráci, která se mohla vznikem společnosti (Nové Holešovice, a.s.) samotné konsumovat.

Samotná akcionářská smlouva je inominátní či smíšená smlouva, kterou české právo specificky nereguluje³¹ s tím, že jejím účelem je nastavení organizace společnosti a/nebo navazujících práv akcionářů, což se částečně rovněž může projevit do stanov společnosti³². Je zjevné, že **obligace, která z akcionářské smlouvy zpravidla vznikne, je societní povahy ve smyslu § 2716 an. občanského**

³⁰ Stranou proto ponechávám možné odlišnosti pro situace, kdy ve společnosti existují rovněž další akcionáři zpravidla soukromé povahy.

³¹ *Dědič, J., Lasák, J.*, Akcionářské dohody v praxi v České republice in *Csach, K., Havel, B.*, Akcionářské dohody, Praha: Wolters Kluwer, 2017, str. 50

³² Srov. také *Fitzgerald, S., Muth, G.*, Shareholders' Agreements, London: Sweet & Maxwell, 2012, str.3 an. nebo *Mock, S., Csach, K., Havel, B.*, Shareholders' Agreements between Corporate and Contract Law in *Mock, S., Csach, K., Havel, B., (eds.)*, International Handbook on Shareholders' Agreements, Berlin/Boston: De Gruyter, 2018, str. 4 an.

zákoníku, navíc probíhající v důvěrném režimu. Proto se jedná o nástroj, který není spojen s obsahem akcie, nepromítá se do práv a povinností spojených podle zákona a stanov s akcií, a zavazuje jen toho, kdo smlouvu jako konkrétní akcionář uzavřel. Pokud následně dojde ke změně akcionáře, nijak to *ipso facto* nemění strany akcionářské smlouvy a zpravidla se pro tyto případy zavede povinnost zajistit převod akcionářské smlouvy apod. (viz také čl. 13.4 Akcionářské smlouvy).

Stranami Akcionářské smlouvy jsou DPP a NHD s tím, že její stranou není (budoucí) společnost (Nové Holešovice, a.s.), ani její orgány, ani jiné osoby (např. Dceřiné společnosti). Jedná se dvoustranné právní jednání, které sledovalo realizaci společného projektu vymezeného v preambuli (viz zejména Záměr a jeho funkce), a to nastavením pravidel pro výkon akcionářských práva a povinností (vč. distribuce zisku), řízení společností, financování Záměru a omezení převodů akcií (bod G preambule). Smysl a účel celé obligace je zjevný – šlo o Společný podnik (joint venture), který se strany rozhodly spolu realizovat, aby z něj měly užitek a v případě HMP, resp. DPP, aby byl současně realizován veřejný účel jejich činnosti. V přímém vztahu ke smlouvě nelze kromě smluvních stran najít subjekt či věřitele v jehož prospěch nebo v jehož zájmu se Akcionářská smlouva uzavírala. Vzhledem ke konstrukci Akcionářské smlouvy a také toho, jak současně byly nastaveny Stanovy společnosti, které byly přílohou Akcionářské smlouvy, lze sledovat, že **cílem Akcionářské smlouvy bylo řízení a financování Společného podniku a současně úprava práv a povinností akcionáře.** Není mi proto možné jasně říci, že by společnost, jakožto třetí osoba (navíc v době uzavření Akcionářské smlouvy ještě neexistující) nabyla přiměřené právo požadovat splnění (§ 1767 odst. 2 občanského zákoníku), protože takové právo ji nebylo založeno ani implicitně – práva spojená s řízením (čl. 3 Akcionářské smlouvy) byla nastavena jako právo akcionáře s tím, že jejich realizace se měla dít zpravidla na valné hromadě (viz kompetence Valné hromady podle Stanov). Valná hromada je sice orgánem společnosti, ale dohody o výkonu hlasovacího práva jsou derivátem vlastnického práva akcionáře a dohodnutý výkon práva je pak jednáním, které může požadovat druhá smluvní strana, nikoliv společnost. Navíc má zákon pravidla, která by např. řešila situaci, kdy by se akcionáři na splnění čl. 3 Akcionářské smlouvy nedohodli a valná hromada by v důsledku toho nebyla schopna např. orgány jmenovat – viz jmenování hmotněprávního opatrovníka podle § 165 nebo § 486 an. občanského zákoníku – a těchto pravidel se může dovolat i společnost. Výkon Akcionářské smlouvy se ve vztahu k valné hromadě měl realizovat projevem vůle akcionářů, jejich vzájemnou shodou, nikoliv vlivem společnosti. Mám proto spíše za to, že **Akcionářská smlouva nenaplnuje předpoklady proto to, aby mohla být chápána jako smlouva ve prospěch třetího** (jedno, zda pravá či nepravá), jak ji předjímá § 1767 odst. 2 občanského zákoníku.

Shrnu-li, cílem a účelem Akcionářské smlouvy byla (a) realizace, financování a řízení Společného podniku (projektu) a (b) úprava práv a povinností spojených s vlastnickým právem k akciím. Sama společnost, která následně vznikla, byla pouze technickým nástrojem realizace Akcionářské smlouvy, sama z této obligace nic neměla a měla fungovat v souladu se Stanovami a tím, co akcionáři projeví na

valné hromadě, pokud to projeví, čemuž také např. odpovídají pravidla pro dělení vlastních zdrojů společnosti podle čl. 10.3 Stanov. **Dovozuji proto, že Akcionářská smlouva byla sjednána v zájmu jejích stran – akcionářů coby vlastníků akcií, a část jejich zájmu se realizovala také ve Stanovách a současně se měl (mohl) realizovat na valné hromadě.**

VII.

Shrnutí odpovědí Filipa Melzera:

1. Bude DPP odpovědný za škodu způsobenou Společnému podniku Nové Holešovice, ve kterém má podíl 25%, tím že neuzavře Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem, protože nedostane předchozí souhlas od svého jediného akcionáře v působnosti valné hromady DPP?

DPP nebude podle § 2913 ani z titulu předsmulvné odpovědnosti ve smyslu § 1728, 1729 odpovědný za škodu způsobenou Společnému podniku, ve kterém má podíl 25%, tím že neuzavře Smlouvu o smlouvě budoucí k Nemovitostem, protože nedostane předchozí souhlas od svého jediného akcionáře v působnosti valné hromady DPP.

2. Odpovídal by HMP nebo členové Rady HMP své 100% vlastněné společnosti DPP škodu, kterou by způsobil, tím že HMP NEVYDÁ předchozí souhlas jediného akcionáře v působnosti valné hromady dle stanov s uzavřením Smlouvy o smlouvě budoucí k Nemovitostem se Společným podnikem, když o něj DPP žádá?

Pokud by členové Rady HMP při svém rozhodnutí dodržely níže v rámci odpovědi na otázku č. 5 vymezené podmínky, nemůže být založena odpovědnost za škodu způsobenou takovým rozhodnutím, a to jak HMP tak i členů Rady HMP, kteří se na tomto rozhodnutí podíleli.

3. Odpovídal by HMP nebo členové Rady HMP své 100% vlastněné společnosti DPP za škodu, kterou by způsobil, tím že HMP VYDÁ předchozí souhlas dle stanov s prodejem podílu ve Společném podniku v rámci Exitu v přípravné fázi (probíhajícího postupem dle Akcionářské smlouvy), když o něj DPP žádá?

Udělení souhlasu s prodejem podílu ve Společném podniku v rámci Exitu v přípravné fázi představuje udělení souhlasu s plněním právní povinnosti ze strany DPP, a proto takové jednání nemůže představovat porušení právní povinnosti, a tím ani nemůže udělení takového souhlasu vyvolat odpovědnost ani akcionáře (HMP), ani členů Rady HMP, kteří se na tomto rozhodnutí podílejí.

4. Odpovídal by HMP nebo členové Rady HMP své 100% vlastněné společnosti DPP za škodu, kterou by způsobil, tím že HMP neudělí souhlas ani s uzavřením Transakčních dokumentů ani s převodem podílu ve Společném podniku v rámci Exitu v přípravné fázi (probíhajícího postupem dle Akcionářské smlouvy), když o něj DPP žádá?

Je vysoká pravděpodobnost, že nesplněním povinnosti převést podíl ve Společném podniku po využití práva Exitu v přípravné fázi, by DPP odpovídalo za škodu vzniklou z důvodu prodlení se splněním této povinnosti. Tento dluh DPP spočívající v povinnosti k náhradě škody by představoval škodu DPP, za kterou by s největší pravděpodobností odpovídalo HMP, a jemu ti členové Rady HMP, kteří svým opomenutím neudělení souhlasu způsobili a porušili tím péči řádného hospodáře.

Shrnutí odpovědí Bohumila Havla: (+ korporační aspekty otázek č. 2. až 4.)

5. Může HMP při vydávání souhlasu či nesouhlasu v působnosti valné hromady zohlednit i jiné zájmy než pouze ekonomický zájem své 100% vlastněné společnosti? A pokud může a učiní tak řádně, tak zdali to vylučuje odpovědnost za škodu vůči společnosti 100% vlastněné HMP?

HMP je při výkonu správy svého majetku vázána nejen zákonem o HMP, ale také svou veřejnoprávní povahou a svou funkcí. Při rozhodování v působnosti valné hromady proto může, resp. musí postupovat v souladu s tím a musí proto zohlednit všechny relevantní okolnosti, nejen ty ekonomické (sociální udržitelnost, hospodárnost správy majetku HMP či její transparentnost apod.). Takto realizovaná správa, je-li tak učiněno *lege artis* a zdůvodněně, není porušením právní povinnosti, proto nemůže vyvolat odpovědnost HMP za škodu vůči DPP.

6. Jsou práva a povinnosti převzatá Akcionářskou smlouvou převážně v zájmu jejích smluvních stran nebo spíše v zájmu zakládané společnosti s tím, že zakládaná společnost je de-facto nástrojem provedení těchto zájmů?

Akcionářská smlouva zakládá obligaci jen mezi stranami, jejím účelem bylo řízení a financování Společného podniku a současně úprava práv a povinností akcionáře, nikoliv založení práv či očekávání třetím osobám. Akcionářská smlouva byla zjevně sjednána v zájmu jejích stran (akcionářů), a část jejich zájmu se následně realizovala také ve Stanovách společnosti a současně se měl (mohl) realizovat na valné hromadě. Společnost sama byla nástrojem Společného podniku, zájem stran Akcionářské smlouvy byl však jejich zájmem, stejně jako správa společnosti a celého Společného podniku.